

Nadat de VVD drie weken geleden weggezakt was naar 24 zetels staat die partij inmiddels weer op 28 zetels (+2). De SP daalt 1 zetel en staat inmiddels nog maar 3 zetels boven de VVD. Bij de andere partijen zien we dat het CDA 1 zetel wegzakkt naar het lage niveau van 12 zetels. Niet veel meer dan het dieptepunt. van 10 zetels dat ruim een half jaar geleden werd bereikt. De PVV staat nu op 23 zetel (-1) en de PvdA op 20 (+1).

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	27-4-2012	10-6-2012	17-6-2012	Versch. vorige week	Versch. 27-4	Versch. 2e Kamer
VVD	31	31	26	28	2	-3	-3
PvdA	30	19	19	20	1	1	-10
PVV	24	17	24	23	-1	6	-1
CDA	21	13	13	12	-1	-1	-9
SP	15	31	32	31	-1		16
D66	10	17	16	16		-1	6
Groen Links	10	8	6	6		-2	-4
ChristenUnie	5	7	6	6		-1	1
SGP	2	3	3	3			1
Partij voor de Dieren	2	3	3	3			1
Overige partijen	0	1	2	2		1	2
Totaal	150	150	150	150			
VVD+CDA+D66+GrLinks+Chr.Unie (Kunduz Coalitie)	77	76	67	68	1	-8	-9
Paars Plus	81	75	67	70	3	-5	-11
SP+PvdA+GrLinks+D66	65	75	73	73		-2	8
VVD+PvdA+CDA	82	63	58	60	2	-3	-22
VVD+PVV+CDA	76	61	63	63		2	-13

Op de site staat het verslag van een aantal onderzoeken die uitgevoerd zijn over de ontwikkelingen rondom de aanstaande verkiezingen zoals de reactie op de lijstverbinding tussen SP, PvdA en Groen Links, op de de vrijwel geheel vernieuwde CDA-kandidatenlijst en het filibusteren in de Tweede Kamer. En een onderzoek over politieke vernieuwing.

In dit weekrapport wordt dieper ingegaan op twee interessante facetten in de aanloop naar de verkiezingen van 12 september a.s.: het grote verschil in politieke voorkeur tussen kiezers met hoge en lage opleiding en de ontwikkeling van het potentieel stemgedrag in 5 maanden.

Hieronder is goed te zien hoe groot het verschil is tussen kiezers met een hoge en lage opleiding (op basis van opleiding zijn de twee groepen verdeeld in ongeveer twee gelijke groepen). Inmiddels scoren PVV en SP samen 48% van de stemmen van de kiezers met een lagere opleiding. Terwijl bij kiezers met een hoge opleiding deze twee partijen 19% scoren. VVD en D66 doen het beduidend beter bij kiezers met hoge opleiding (samen 40%) dan bij kiezers met lage opleiding (samen 19%). CDA en PvdA doen het onder beide groepen even goed, of beter gezegd even slecht, zeker als het vergeleken wordt met de tijd dat beide partijen doorgaans tussen de 25 en 35% scoorden en de PvdA veruit de grootste partij was bij de kiezers met lagere opleiding.

Ook is goed te zien uit deze tabel dat de zogenaamde Kunduz-coalitie er vooral een is van kiezers met een hoge opleiding (60% van die kiezers stemmen op 1 van de 5 partijen van deze coalitie) en veel minder van de kiezers met een lage opleiding (31% van de kiezers stemmen op 1 van de 5 partijen).

Stemvoorkeur naar opleiding

<i>in percentages</i>	Allen	Hoge opleiding	Lage opleiding	Verschil hoog en laag
PVV	15%	7%	21%	14%
VVD	19%	24%	14%	-10%
CDA	8%	9%	7%	-2%
D66	10%	16%	5%	-11%
PvdA	13%	14%	12%	-2%
SP	20%	12%	27%	15%
Groen Links	4%	7%	2%	-5%
ChristenUnie	4%	4%	4%	0%
SGP	2%	2%	2%	0%
Partij voor de Dieren	2%	3%	1%	2%
Andere partij	3%	2%	5%	3%
	100%	100%	100%	
Kunduz-coalitie	45%	60%	31%	-29%

Bijna 3 maanden voor de verkiezingen is het ook interessant om de potentie van de verschillende partijen vast te stellen. Dat betreft kiezers die aangeven hetzij op die partij te stemmen of die partij een kans te geven. Allereerst de verschuiving van deze potentie tussen januari 2012 en nu op de volgende pagina.

Dan is goed te zien dat de omvang van het potentieel electoraat bij PVV, VVD, D66 en Groen Links sinds januari met ongeveer 4% is gedaald. Bij PvdA en SP zien we een stijging van 4 a 5%.

Potentieel electoraat

<i>in percentages</i>	Potentie jan. 2012	Potentie juni 2012	Vershil
PVV	22%	18%	-4%
VVD	29%	25%	-4%
CDA	14%	14%	0%
D66	24%	20%	-4%
PvdA	18%	22%	4%
SP	26%	30%	4%
Groen Links	15%	11%	-4%
ChristenUnie	6%	7%	2%
SGP	4%	4%	0%
Partij voor de Dieren	6%	5%	2%
Andere partij	7%	10%	3%
	171%	166%	

Interessant is om te zien waar de potentiële kiezers per partij vandaan komen en hoe dat sinds januari 2012 is verschoven:

Deze tabel laat dus zien dat in januari jl. 81% van de PVV-kiezers de PVV een kans gaven op een stem, 39% van die groep geeft de VVD een kans.

Bij de VVD zijn die cijfers vrijwel andersom: 85% van de VVD-kiezers geeft aan de VVD een kans te geven op een stem en 35% geeft de PVV een kans. Goed is uit die tabel ook te zien dat de PvdA in januari een grote concurrentie had aan SP en D66 (meer dan 50% van de PvdA-kiezers geeft een van deze partijen een kans)..

Potentieel electoraat naar stemgedrag Tweede Kamer 2010 - januari 2012

<i>in percentages</i>	Potentie januari 2012	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	Groen Lns
PVV	22%	81%	35%	16%	2%	3%	3%	1%
VVD	29%	39%	85%	43%	26%	3%	1%	4%
CDA	14%	5%	15%	80%	3%	3%	0%	3%
D66	24%	4%	25%	19%	93%	51%	15%	59%
PvdA	18%	1%	4%	5%	20%	77%	19%	32%
SP	26%	20%	8%	6%	13%	58%	95%	43%
Groen Links	15%	3%	5%	5%	34%	37%	20%	82%
ChristenUnie	6%	2%	2%	23%	5%	3%	2%	5%
SGP	4%	5%	3%	8%	1%	0%	0%	0%
Partij voor de Dieren	6%	13%	3%	1%	3%	10%	13%	21%
Andere partij	7%	12%	8%	5%	6%	7%	8%	6%
	171%	184%	193%	210%	206%	252%	176%	256%

Uit de onderstaande tabel is goed te zien waar de verschuivingen bij de verschillende partijen tussen januari en juni 2012 met name in zitten. Zo zien we dat de daling van de PVV komt doordat die partij het nu minder goed doet bij de kiezers van VVD en CDA dan in januari. En de VVD doet het slechter bij de kiezers van PVV en D66.

De slechtere positie van D66 nu komt doordat die partij het beduidend slechter doet bij de PvdA- en Groen Links-kiezers, maar wel wat beter bij de CDA-kiezers. Groen Links haalt minder potentiële kiezers van de linkse partijen en D66. De winst van de PvdA is vrijwel over de hele breedte (hetgeen samenhangt met de opvolging van Cohen door Samsom). De hogere score van de SP komt doordat die partij meer potentiële kiezers heeft onder de PVV, VVD, CDA en D66-kiezers uit 2010.

Potentieel electoraat naar stemgedrag Tweede Kamer 2010 - juni 2012 t.o.v. januari 2012

	Potentie juni 2012	TK2010.						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	Groen Links
PVV	18%		-13%	-10%			7%	
VVD	25%	-17%			-6%			
CDA	14%							
D66	20%			8%		-23%		-10%
PvdA	22%	5%		6%	6%		11%	14%
SP	30%	10%	5%	7%	6%			
Groen Links	11%				-6%	-16%	-8%	-10%
ChristenUnie	7%							
SGP	4%							
Partij voor de Dieren	5%	-6%						
Andere partij	10%	17%	7%					